VALSTYBINĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJOS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS VIRŠININKO ĮSAKYMO PAKEITIMO PROJEKTO[1] DERINIMO PAŽYMA

Nuoroda:
https://tais.lrs.lt/tais/actDHSDocumentShow?docOid=9a6a75c1c24b11f1af1b9d7fe5438307
https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/9a6a75c1c24b11f1af1b9d7fe5438307

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	**Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies**	**Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus**
VšĮ „Girių inspekcija“ (2026-10-20 raštas Nr. GI-2026-10-20-02)	**1. Dėl neplaninio patikrinimo apimties (siūlomas Aprašo 5¹ punktas).** **Projekte numatytas reguliavimas.** Siūloma neplaninį patikrinimą riboti skundo ar kito dokumento apimtimi ir numatyti išimtį kitiems pažeidimams, kai dėl jų „akivaizdžiai kyla įtarimų“. Kartu įpareigojama fiksuoti kitų statinių statybos teisėtumo pažeidimų požymius. **Pastabos pagrindimas.** Žodis „akivaizdžiai“ gali būti aiškinamas pernelyg siaurai. Patikrinimo vietoje galima pastebėti pagrįstų pažeidimo požymių, kuriems galutinai nustatyti reikia papildomos informacijos. Ribojimas neturėtų trukdyti jų užfiksuoti ir perduoti pagal kompetenciją. **Siūloma formuluotė – Aprašo 5¹ punkto pirmąjį sakinį išdėstyti taip:** *„Neplaninis statybos patikrinimas atliekamas tik skundo ar kito dokumento, kurio pagrindu atliekamas patikrinimas vietoje, apimtimi, išskyrus atvejus, kai patikrinimo metu nustatytos aplinkybės leidžia pagrįstai įtarti kitus galimus statybos teisėtumo pažeidimus.“*	**Atsižvelgta** Aprašo 5¹ punkto pirmasis sakinys išdėstomas taip: **„Neplaninis statybos patikrinimas atliekamas tik skundo ar kito dokumento, kurio pagrindu atliekamas patikrinimas vietoje, apimtimi, išskyrus atvejus, kai patikrinimo metu nustatytos aplinkybės leidžia pagrįstai įtarti kitus galimus statybos teisėtumo pažeidimus.“**
	2. Dėl patikrinimo dokumentų ir jų atsekamumo (siūlomas Aprašo 54¹ punktas).	**Neatsižvelgta** Siūloma formuluotė 54¹ punktui yra laikytina pertekliniu

[1] VTPSI viršininko 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. 1V-176 „Dėl Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas

	Projekte numatytas reguliavimas. Numatyta galimybė atskirai nesurašyti faktinių duomenų patikrinimo vietoje akto, kai aplinkybės konstatuojamos privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų įvykdymo patikrinimo aktuose. **Pastabos pagrindimas.** Vieno dokumento pakanka, jeigu neprarandami reikšmingi patikrinimo įrodymai ir aiškus ryšys tarp nustatytų faktų, išvadų bei tolesnių kontrolės veiksmų. **Siūloma formuluotė – Aprašo 54[1] punktą išdėstyti taip:** *54[1]. Atliekant Inspekcijos privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų, kurių vykdymą kontroliuoja Inspekcija, patikrinimus, faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktai gali būti nesurašomi, jeigu privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų įvykdymo patikrinimo aktuose nurodoma patikrinimo data ir vieta, patikrinimą atlikę pareigūnai, nustatytos sprendimui reikšmingos faktinės aplinkybės ir jas pagrindžiantys turimi duomenys bei įrodymai (nuotraukos, situacijos schemos ar kiti dokumentai, kai aktualu). Jei atitinkami duomenys pateikti kituose patikrinimo dokumentuose, nurodomos nuorodos į šiuos dokumentus. Kai patikrinimo išvada grindžiama vizualiai nustatomomis vietos aplinkybėmis, prie įvykdymo patikrinimo akto pridedama fotofiksacija, įskaitant atvejus, kai pažeidimų nenustatyta; jeigu jos pateikti objektyviai negalima, nurodomos priežastys.“*	reguliavimu. Privalomųjų nurodymų ar teismų sprendimų įvykdymo patikrinimo aktų formose nurodoma patikrinimo data ir vieta, patikrinimą atlikę pareigūnai, aprašomos nustatytos faktinės aplinkybės apie atliktus ar neatliktus konkrečius privalomojo nurodymo įvykdymo veiksmus, kurių pagrindu konstatuojama, ar privalomasis nurodymas įvykdytas ar neįvykdytas. Aprašant nustatytas faktines aplinkybes, jos pagrindžiamos prie šių patikrinimo aktų pridedamų konkrečių dokumentų (nuotraukų, situacijos schemų ar kitų dokumentų) duomenimis, pateikiant nuorodas į konkrečius pridedamus dokumentus arba jų priedų numerius, todėl papildomas reikalavimas dėl šios informacijos fiksavimo nėra būtinas.
	3. Dėl oficialių teritorijos duomenų ir privalomos fotofiksacijos. **Projekte numatytas reguliavimas.** Naujojoje faktinių duomenų patikrinimo vietoje akto formoje išlieka duomenų laukai apie specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, mišką, „Natura 2000“ ir kitas saugomas teritorijas. Nuotraukos įtrauktos į akto priedų sąrašą, tačiau nėra aiškiai nustatyta, kad vizualiai patikrinamos aplinkybės turi būti fotografuojamos ir tais atvejais, kai pažeidimų nenustatyta. **Pastabos pagrindimas.** Oficialūs teritorijos duomenys gali lemti statybos teisėtumo vertinimą, o patikrinimo vietos nuotraukos užtikrintų atsekamumą ir sudarytų galimybę vėliau įvertinti, kokią faktinę būklę pareigūnai matė. Vien nuotraukos neįrodo visų galimų pažeidimų nebuvimo, tačiau turėtų pagrįsti išvadas dėl vizualiai patikrinamų aplinkybių. **Siūloma formuluotė – 4 priedo formoje po skilties „Specialiosios**	**Neatsižvelgta** Siūlymas 4 priedo formoje po skilties „Specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ įterpti papildomą lauką laikytinas pertekliniu reikalavimu. Aprašo 13 punkte yra nustatyta statybos valstybinės priežiūros pareigūno pasirengimo patikrinimui tvarka ir nurodyta, kokius dokumentus bei kitą su tikrinamu objektu susijusią informaciją pareigūnas privalo surinkti ir išnagrinėti iki patikrinimo pradžios. Be kita ko, Aprašo 13.2 papunktyje nustatyta pareiga, prisijungus prie Nekilnojamojo turto registrų informacinės sistemos, gauti ir išnagrinėti informaciją apie žemės sklypą, jame įregistruotus nekilnojamuosius daiktus, daiktines teises bei žemės sklypui taikomas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Patikrinimo metu nustačius galimų pažeidimų, susijusių su specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, mišku, „Natura

	žemės naudojimo sąlygos“ įterpti lauką: *„Teritorijai taikomiems apribojimams ir statybos teisėtumui vertinti naudoti oficialių registrų ar* *informacinių sistemų duomenys (nurodomi duomenų šaltiniai ir jų patikrinimo datos): _____. Jeigu* *patikrinimui reikšmingų duomenų nebuvo galima patikrinti, nurodomi nepatikrinti duomenys ir priežastis:* *_____.“* Siūlomas tik oficialių teritorinių duomenų šaltinių fiksavimas, nereikalaujant iš pareigūnų kitų institucijų kompetencijai priskirtų ekologinių ekspertizių. **Siūloma formuluotė** – 4 priedo skiltyje „PRIDEDAMA“ po punkto „1. nuotraukos“ įrašyti pastabą: *„Kai patikrinimas atliekamas vietoje ir jo išvada grindžiama vizualiai patikrinamomis aplinkybėmis, prie akto privaloma pridėti patikrinimo metu padarytas nuotraukas, kuriose identifikuojamas tikrinamas objektas ir su patikrinimo dalyku susijusios aplinkybės, taip pat tais atvejais, kai pažeidimų nenustatyta. Akte arba priedų apraše nurodomi fotografavimo data, vieta ir užfiksuotos aplinkybės. Jeigu dėl objektyvių priežasčių fotofiksacija negalima arba netinkama patikrinimo dalykui, akte nurodomos priežastys ir kiti išvadą pagrindžiantys duomenys. Fotofiksacija atliekama laikantis asmens duomenų apsaugos reikalavimų.“* Nuotraukos turi patvirtinti patikrinimo metu matytą faktinę būklę, tačiau vien jų nepakanka visų galimų teisės pažeidimų nebuvimui įrodyti.	2000“ ir kitomis saugomomis teritorijomis ši informacija ir nustatytos aplinkybės fiksuojamos Akto lentelės 3.3 papunktyje „3.3. Kitose akto dalyse nenurodytos svarbios aplinkybės“. Atsižvelgiant į tai, siūlomo papildomo lauko įtraukimas nesukurtų papildomos vertės ir dubliuotų informaciją, kuri jau yra renkama, vertinama ir prireikus fiksuojama Akte, todėl toks reguliavimas nėra tikslingas. Siūloma nuostata 4 priedo skiltyje „PRIDEDAMA“ po punkto „1. nuotraukos“ įrašyti siūlomą pastabą yra perteklinė, nes faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas surašomas remiantis ne tik nuotraukomis, bet ir situacijų schemomis bei kitais patikrinimo metu surinktais dokumentais. Be to, fotofiksacijos atlikimo ir tvarkymo reikalavimai jau yra nustatyti Inspekcijos darbuotojams skirtoje instrukcijoje „Nuotraukų tvarkymas“. Atsižvelgiant į tai, papildomo reikalavimo nustatymas nėra tikslingas.
	4. Dėl kitų institucijų informavimo ir sąsajos su TAIS Nr. 26-13022. Inspekcijos 2026 m. spalio 20 d. pateiktoje projekto Nr. 26-13022 derinimo pažymoje nurodyta, kad nustatę kitų institucijų kompetencijai priskirtus pažeidimus pareigūnai turi informuoti kompetentingus subjektus per 5 darbo dienas (Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 3 dalies 5 punktas; Aprašo 62 punktas). Taip pat nurodyta, kad reikšmingas faktines aplinkybes galima fiksuoti esamose aktų skiltyse. **Siūloma formuluotė – Aprašo 19.5 papunktį išdėstyti taip:** *„19.5. kitiems subjektams duomenys apie patikrinimus ir jų rezultatus*	**Neatsižvelgta** Pareiga informuoti kitas institucijas yra numatyta Aprašo 62 punkte. Institucijos informuojamos oficialiu raštu, kuris rengiamas ir registruojamas Inspekcijos dokumentų valdymo informacinėje sistemoje, taip užtikrinant informacijos atsekamumą. Siūlomas reikalavimas yra perteklinis ir atkartojantis šiuo metu galiojančias tvarkas.

	teikiami Aprašo 62 punkte nustatytais atvejais ir tvarka; ***informacijos perdavimo faktas fiksuojamas su patikrinimu susijusioje byloje, nurodant instituciją ar kitą subjektą, perdavimo datą ir perduotos informacijos esmę;“.*** Siūlymu siekiama užtikrinti jau galiojančios informavimo pareigos įvykdymo atsekamumą, o ne nustatyti papildomą aplinkosauginio ekspertinio vertinimo pareigą.	
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (2026-10-21 Nr. 3-3432)	**1.** Projekto 1.2.12 papunkčiu keičiamas Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 18 punktas, be kita ko, Aprašo 18.1 papunktyje nustatant, kad patikrinimo klausimynas IS „Infostatyba“ turi būti surašytas ir užregistruotas per 5 darbo dienas, o šis terminas gali būti pratęstas dar 5 darbo dienoms. Taigi, pagal siūlomą teisinį reguliavimą patikrinimo klausimynas gali būti surašomas ir užregistruojamas praėjus iki 10 darbo dienų nuo atitinkamų veiksmų atlikimo. Atkreipiame dėmesį, kad toks reguliavimas gali sudaryti sąlygas korupcijos rizikai atsirasti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų (toliau – Rekomendacijos), patvirtintų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246, 1 priede pateiktame Pavyzdiniame tipinių rizikų ir jų veiksnių, būdingų atskiroms veiklos sritims, sąraše dokumentų surašymo ar registravimo atidėjimas, sudarantis galimybę keisti jau atliktų veiksmų rezultatus fiksuojančius dokumentus, nurodomas kaip vienas iš galimos korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnių. Kai patikrinimo vietoje rezultatai nėra nedelsiant užfiksuojami ir oficialiai užregistruojami informacinėje sistemoje, susidaro laiko tarpas, per kurį gali būti keičiami ar koreguojami patikrinimo rezultatus fiksuojantys dokumentai, neužtikrinant pakankamo tokių pakeitimų atsekamumo. Atsižvelgdami į tai, siūlome įvertinti galimybę nustatyti reikalavimą patikrinimo klausimyną surašyti ir užregistruoti IS „Infostatyba“ iš karto po patikrinimo atlikimo arba per kuo trumpesnį	**Atsižvelgta** 18.1 papunktis keičiamas taip: „klausimynas **Inspekcijos viršininko nustatyta tvarka surašomas ir užregistruojamas IS „Infostatyba“ iš karto po atlikto patikrinimo, bet** ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo klausimyne nurodytos patikrinimo pradžios. Klausimyno surašymo ir užregistravimo terminas gali būti pratęsiamas 5 darbo dienų terminui **tik motyvuotais atvejais** dėl objektyvių priežasčių tiesioginio vadovo sprendimu;“.

	objektyviai pagrįstą terminą, o ilgesnio termino taikymą numatyti tik išimtiniais, motyvuotais atvejais, užtikrinant visų dokumentų pakeitimų atsekamumą.	
	2. Tuo pačiu, pažymėtina, kad Inspekcija neatsižvelgė į Ministerijos 2026 m. kovo 30 d. rašte Nr. 3-1024 pateiktą 4 pastabą dėl Aprašo 19.1 ir 19.3 papunkčių nuostatų. Minėtuose Aprašo papunkčiuose nurodoma, kad neplaninio patikrinimo metu surašytas klausimynas ar faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas tikrintam subjektui susipažinti pateikiamas tik tuo atveju, kai jis to prašo raštu. Siekiant užtikrinti priežiūros veiklos skaidrumą, taip pat tinkamai garantuoti tikrinto subjekto procesines teises ir teisėtus lūkesčius, manome, kad ūkio subjektas be jokio papildomo privalomo raštiško kreipimosi į Inspekciją ar prašymo turi būti informuotas, kad jo atžvilgiu vykdytas patikrinimas yra baigtas (net jei patikrinimo metu pažeidimų nebuvo nustatyta), taip pat supažindintas, kokie veiklos neatitikimai buvo fiksuoti/nustatyti patikrinimo metu. Priešingu atveju yra pažeidžiamos ūkio subjekto teisės skųsti patikrinimo procedūras. Atkreipiame dėmesį, kad ūkio subjekto nesupažindinimas su tikrinimo rezultatais pagal Rekomendacijų 1 priedą taip pat yra kaip vienas iš galimos korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnių.	**Neatsižvelgta (suderinta darbo tvarka - telefonu)** Ne šio keitimo tikslas, Projektu Aprašo 19.1 ir 19.3 papunkčiai nėra keičiami. Inspekcijos kompetencija, atliekant statinių statybos patikrinimus, nustatyta Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatyme, kuriame nėra nurodyta, kad Inspekcija tikrinamam subjektui pateikia neplaninio patikrinimo metu surašytą klausimyną ar faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktą. Siūlomoms 19.1 papunkčio nuostatoms įgyvendint reikalingi papildomi resursai: nauji etatai ir darbo užmokesčio biudžeto didinimas, kuriems šiuo metu nėra skirta papildomų lėšų. Be to 19.3 papunktyje yra nurodyta: *„**apie patikrinimo rezultatus ir priimtus sprendimus skundą ar kitą kreipimąsi, kurio pagrindu atliktas neplaninis patikrinimas, pateikę subjektai** teisės aktų nustatyta tvarka informuojami raštu, neplaninio patikrinimo metu surašytas klausimynas ar faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktas šiam asmeniui susipažinti pateikiamas tik tuo atveju, kai jis to prašo raštu;“,* t. y. informacijos apie atliktą patikrinimą pateikimas ne tikrintam subjektui, o skundą ar kitą kreipimąsi pateikusiam subjektui. Skundą ar kitą kreipimąsi pateikę subjektai apie neplaninio patikrinimo rezultatus informuojami raštu. Patikrinimo klausimynuose ir faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktuose gali būti nurodyta ir nurodoma jautri informacija, susijusi su asmens duomenų apsauga, todėl šių dokumentų pateikimas visais atvejais skundo pateikėjui nėra pagrįstas. Taip pat pažymėtina, kad patikrinimo aktai yra didelės apimties dokumentai, kurių nuasmeninimas pareikalautų reikšmingų laiko ir žmogiškųjų išteklių, todėl būtų didinama administracinė našta Inspekcijai.